

plicia sunt, nec residentiam habeant. *Tertio*, Beneficia. Juris Patronatus etiam Ecclesiastici. *Quarto*, Beneficia Sedi Apostolica reservata post eam vocationem. *Quinto*, Vacantia in mensibus Apostolicis, post eorum item vacationem. *Sexto*, Beneficia Regularia, & qua Commentaria data sunt, seu Monasterii unita, seu annexa; sive datur in titulum *five in Commendam*: de quibus omnibus videndi sunt *Garcias de benef. 12. p. cap. 2. ex num. 100. cum seqq. Barb. in Collect. ad nostrum tex. Concilii. num. 35. cum seqq. & num. 44. cum seqq. & C. collect. Apol. decif. 6. num. 6. & per totam. Gonz. d. g. 5. §. 7. ex n. 6. & seq. Valenz. d. conf. 22. n. 5. & seqq. Barbol. in Collect. ad nostrum tex. num. 41. atque idem omnes Regulas materie favorabilis in eadem: *Garcias de benef. 12. p. cap. 2. ex num. 100. cum seqq. Barb. in Collect. ad nostrum tex. Concilii. num. 35. cum seqq. & num. 44. cum seqq. & C. collect. Apol. decif. 6. num. 6. & per totam. Gonz. d. g. 5. §. 7. num. 75. Septimo*, litigiosa, nam licet reservata modo superioris adducto uniti possint, de litigiosis contrarium procedit, qui nomine *reservatorum* non intelliguntur, quia aliud est esse *rele-**

465 *vatum*, aliud vero *litigiosum*; *Garc. de benef. 1. p. c. 5. num. 155. & ita in puncto declaravit Rota in *Cordubam premissam*.*

466 *n. 1. Januarii. 1623. coram Manzanedo*, apud *Barbol.* in *Collect. ad nostrum tex. num. 41. Oktavo*, Beneficia Clericorum Camere, nam pro his que obirent, Seminario contribuere non tenetur; ex declaratione S. Congregationis refert *Barbol. in nostrum tex. n. 22.*

467 Sed licet beneficia Sedi Apostolica reservata, vel vacantia in mense Apostolico, sive Familiarium S. R. E. Cardinalium uniti non possint; id tamen intelligendum est post vacationem, fecis vero ante: ut praeior probata probata in destructionem tenderet; tum qui menti Concilii non satisficeret; tum & tertio quia causa bona aucta periret; Seminarii sanctissimum institutum utique periret. Sed licet hoc verum sit, tamen notandum est, Episcopo pro Seminario uniones facere non licere, nisi flante necessitate, quia praecisa sit pro sustentatione juxta qualitatem Civitatis, vel Dicccesis: ut notavit *Lotter. d. q. 29. 29.*

468 Episcopos pro Seminario in praedictum Sedi Apostolice, ut decimus est Rota apud Vivianum post tract. *Iuris Patronatus* decif. 48. in fine, *Barbol. ad univ. Iur. Eccles. lib. 3. cap. 16. num. 30. & C. collect. Apol. decif. 62. num. 11.* quare beneficia unita ante eorum vacationem sicut fortuantur effectum: etiam si in mense referendo vacaverint, ut tener *Garc. in addit. ad d. partem 12. cap. 2. num. 102. & Barbos. collect. 62. n. 4.*

469 Si tamen Episcopus beneficia simplicia in suo mense vacanta unite non habuerit, sed ea conferre, eo casu reservatorum uno elusoria redderetur, ex collatione & fraudis suspicione: ut ex Rota & aliis resolvit *Garcias de cap. 2. ex 486*

470 Quia ratione per impetracionem obtentam à Papa de beneficio Uniti Seminario, non iritatur unio, etiam per resignacionem: *Paris. de regis. lib. 2. q. 9. n. 14. & 15. Valenz. d. conf. 22. n. 16. Barb. ad nostrum tex. n. 46.*

471 Jam ergo ad formam unionis progedi necesse est: in qua breviter dicendum est, sacrum Concilium praeficerere Episcopos ut omnia facient de consilio quatuor Deputatorum, duorum Capitulo, & duorum de Clero, ita ut non sit necessarius confensus Capituli; ex latè adductis à *Garcia d. c. 2. ex num. 190. Valenz. d. conf. 22. p. totum* nec tamen confensum Deputatorum sequitur, ex ratione *sopra* in simili adducta, & probat *Garcias n. 191.* licet enim contractum de fenda Daniel de Nobilibus *d. l. p. 3. n. 13.*

472 *473* tamen ratione adducitur, in modo *Garciam* profectitia, qui contrarium sentit, alleget; unde vanum est disputare an necessarius confensus precedens, vel sufficiat ex solo facto: de quo *Garcias d. l. p. 2. §. 2. num. 147. & seq.* Non etiam opus est in hac unione facienda citare confessorem cum ei prejudicium nullum sequatur, docuit *Valenz. d. conf. 22. num. 2. ubi plutes curat*: de quo non adest parva difficultas, ex his que diximus *cap. 8. de unione Ecclesiarum Cathedralium*, id est tunc ex postfollere citare, cum prejudicium ex extinctione beneficii sequatur, & libera ei disponendi facultas per resignacionem, & alias interdicatur. At autem requiratur in unione, quod facta sit primâ taxa beneficiorum pro contributione? Responde quod non; cum hoc non fuerit à Concilio pro forma precepit: casu vero quo requireretur, sufficeret per aquitatem pollens impleri; ex latè adductis *Valenz. d. conf. 22. ex num. 37.*

474 Id est sequitur, uniones has virtutis Concilii ab Episcopis factas, Papales dici, nec à quocumque inferiori posse dissolvi: *l. 1. C. de veter. Iur. encl. cap. V. fame, de feren. ex comm. Valenz. n. 32. & seqq. & lib. 10. q. 490. 7. n. 17.* & hoc est quod à Doctoribus communiter approbat, docentes effectum unionis non tolli per subsequenter Provisioem, nisi de unione fiat expressa mentio *Valenz. n. 15. sup.*

475 Ex dictis sequitur, uniones has virtutis Concilii ab Episcopis factas, Papales dici, nec à quocumque inferiori posse dissolvi: *l. 1. C. de veter. Iur. encl. cap. V. fame, de feren. ex comm. Valenz. n. 32. & seqq. & lib. 10. q. 490. 7. n. 17.* & hoc est quod à Doctoribus communiter approbat, docentes effectum unionis non tolli per subsequenter Provisioem, nisi de unione fiat expressa mentio *Valenz. n. 15. sup.*

476 Id est sequitur, uniones has virtutis Concilii ab Episcopis factas, Papales dici, nec à quocumque inferiori posse dissolvi: *l. 1. C. de veter. Iur. encl. cap. V. fame, de feren. ex comm. Valenz. n. 32. & seqq. & lib. 10. q. 490. 7. n. 17.* & hoc est quod à Doctoribus communiter approbat, docentes effectum unionis non tolli per subsequenter Provisioem, nisi de unione fiat expressa mentio *Valenz. n. 15. sup.*

Eminentissimorum Cardinalium apud Bellarm. *in nostro tex. ver. Item non est petenda: dissolvuntur tamen detructo Seminario: ex Garcia, quem sequitur Daniel de Nobil. d. l. p. 38. n. 5.*

492 Si vero scire desideres, quando ob non perceptionem fructuum amittatur Seminario facta unitio? Dicas quod longissima debet adesse negligencia; nec sufficit decennalis amissio, ratione privilegii Seminario competentis: quo casu quadragenaria requiriatur: *c. de quarta, de prescript. latè Valenz. ex n. 65. usque in fin.*

493 Rursum queritur, an fructuum portio detracta pro sustentatione Seminarii aliecius *Dicccesis*, & solvi per multos annos solita, si contingat per Episcopum tale Seminarii unitri Seminarii alterius *Dicccesis*, teneatur contribuere: Et videtur respondendum non tenet; ex eo quod Seminaria discessit vel documentum ad commune bonum Ecclesie exempta esse voluit *Tridentina Synodus in nostro tex. nihilominus tamen contrarium est verius*: nam hoc decretem Concilii procedit in illis Seminariis seu Collegiis ante Concilium creatis & dotatis, ex quibus prohibetur detrahi portio pro Seminario novo: hic vero agitur de portione ante unionem detracta, quæ à Seminario non potest auferri: ut notavit Bellar. *in observat. doctrine ad nostrum tex. ver. remittatur.*

494 Omnia autem supradicta S. Tridentina Synodus fieri præcepit ex fine, ut alimentis Seminarii providetur. Unde de naturalem aquitatem sequendo tandem contributionem Beneficiatorum durate vult, quantum per unionem effectionem satius non fuerit provisum: ita ut ea pars detraheatur que correspondet ingressu juxta redditus unitos prout in declarata Congregatione obserbar. *Bellar. in declarat. ver. Item finivit.* Cujus ratio ea est, nam celiante causa, effectum cessare necesse est: *c. cum celiante, de appell. cum vng. Tiraq. in traç. Celiante causa: ubi latifine cum pluribus Othonius de axiom. Iuris lib. c. 10. n. 12. atque ea ratione ex causa una datum, si non sequatur, revocatur: l.*

495 *ff. de condit. caus. data: ex modo quo privilegium consequitum ex certa causa, & deficiente cessat; etiam si concedens ex alia causa concedere possit: Bellonus conf. 3. 94. Catus Ecclesie: in fine, ver. ad secundum: Anchar. conf. 3. 94. Dubium est: num. 3. & superveniente nova causa contraria: causa ex qua privilegium fuit concessum, cessat: Roman. conf. 40. 4. In cap. n. 5. & 6. ver. secunda causa: Card. Tusc. in C. concil. 202. n. 27. Othon. d. c. 10. n. 12. ver. amplia primo: ubi plutes concordantes invenerunt.*

496 Nec obstat favor Seminariorum, & causa pia educationis pueriorum; quia hinc causa respiciat publicam vel privatam utilitatem, celiante cessare debet effectus: *Tul. supr. n. 32. Othon. supr. ver. amplia decima.* Que omnia ea quicunque ab Episcopo ita servari oportet, ut si negligens fuerit in non applicando beneficia simplicia, torum hoc detrahatur est de taxa: & de propriis bonis ipse solvere teneat, ex decreto S. Congregationis refert Bellar. *in declar. ad nostrum tex. ver. Item Episcopus.*

Pergi S. Synodus ad affectuandam modis omnibus Seminariorum erectionem, præcipiens quod si *Cathedralium*, & aliorum majorum Ecclesiarum Praelati, in hac Seminarii erectione, ejusque conservatione negligentes fuerint, ac suam portionem solvere detraherent, Episcopum, Archiepiscopum, Archiepiscopum, & Superiores, Synodes Provincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere debeat: & ut quamprimum hoc sanctum & pium opus, ubicumque fieri poterit promovetur, studiosè curabit. Ita quibus est Lectionis, vel doctrina munus annexum ad dendum, in ipsius scholis docere per se ipsos, si idonei fuerint, aliqui per idoneos substitutos ab inslem Scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbando, etiam per subrationem fructuum cogere & compellant. Circa cujus decreti observantiam sciendum est, sub eo non comprehendunt scholastrias existentes in loco, in quo non est erectum Seminarium, vel ubi in eius instruione alii Preceptores sunt designati: ex Garcia de benef. 7. p. c. 7. n. 35. in addit. Et ita pluribus citatis tener Solotz, de Ind. hore tom. 2. lib. 2. c. 14. n. 18. Barb. in Pastor. alleg. 60. n. 62. & in Collect. ad nostrum tex. n. 5. & 54. Cafr. Palao in opera moral. trai. 3. disp. 14. puncto 6. n. 14. Cujus decreti ratio ex natura scholastiarum deducit. Frances de Eccles. Cathedr.

497 melius fieri potest, facere debent: ut notavit Fusc. de visit. d. lib. 1. c. 16. n. 13. & fin. Arque ita hoc decretum tantum habere locum, cum sine causa omissione fuerit, notarunt Riccius p. 4. dec. 196. Squillante d. c. 10. n. 2. atque ea de causa non extantibus bonis, ex quibus ergi possit, appellatio evanescet, ut statim dicemus.

De omnibus igitur bonis & redditibus Seminarii Episcopis annis singulis presentibus duobus à Capitulo, & totidem à Cleto civitatis deputatis, rationem accipere tenetur, ex praeproto Concili. Ex quibus verbis fas deducitur, ad Episcopum solum spectare examen & distinctionem computor: quatuor vero Deputatorum assistent dum taxat requiriunt; ita ut forma prescribatur, fine quo Episcopus ea exigere non potest: quod Regulis juris conformatur, secundum quas ad Episcopum, omnium spectat administratio bonorum: *c. annes Basilica, 16. qu. 7. cui adde Ferro Manrique in quest. Vicariat. q. 4. n. 2. & licet à Tridentino hi quatuor Deputati admittantur, id tamen semper fuit sub distinctione quam magistrilater tradit Marcus Anton. Genueni post alios in prax. 32. n. 2. ubi docet, dominium auctoritativum spectare ad Episcopum, sive Superiorum Ecclesiasticum; ministeriale vero ad Ecclesiasticos, Providentiale tandem ad laicos: & hac de causa in facti contingencia valde simili, obtinuit aduersus Confratres Conferratinis Beatis Virginis del Portillo civitatis Cafaraugula, cuius Ecclesia & Sanctissima Imago pertinet ad Archidiaconom Cafaraugulanum, qui Anno 1350. Confraternitati donata: ubi quibuslibet pacis contentis in quādam scriptura, quam *Chartam pactiōnēm* appellant, in qua dominum Ecclesie sibi Archidiaconus reservavit, administrationem vero bonorum Confraternitati concessit; etiam conditione ut singulis annis computata ipse Archidiaconus cum quatuor Confratrum assistenti examinaret. Unde cum de anno 1650. computa examinarem, unquam patritam i. 50. scutorum reprobarem, licet quatuor Confratres contumari sentire, tamen nolui subscrībere; quod cum agre valde farent, malo quorundam impulsū confilio omnes præminentias & superioritatem Archidiaconus denegare ceperint; ideoque litigare compulsi fui in Regia audentia Aragonie, ad quam ab ipsis per viam apprehensionis negotium fuit delatum; ubi tamen gloriosè, & quasi miraculose viator evasi, nam omnes scriptura, que in ipsum archivio erant, evanerant, nec una quidem milii remanerat: & inter alia, examen computorum fieri debere sub assistance quatuor Deputatorum Confraternitatis cum voto consultivo; milia tamen tanquam Archidiacono in omnibus decisione attributa, decimū fuit, ut videtur est in Procesu D. Francisci Gonzalez de Urrea super apprehensionem, Scirba Joanne Ledos de Valdehou, in quo Charta pactiōnēs que transumpta reperiuntur in Curia Justitiae Aragonum sub anno 1566. die 15. Mensis Novembris, Doctore Didaco Amico Locum tenente approbat; & de eo extat juris firma nomine meo, virtute obiecta, quam *Commissionem Curia appellamus*, sub Datum Cafaraugula die 18. Februario 1653. D. Bargas Locomitente; que omnia ideò ad longum volui in gratiam Successorum meorum, ne desperita memoria iterum litigare cogantur.*

498 Sed licet adeo providet à S. Synodo ex superioribus prospectum fuerit, tamen ut minori impensa Seminarium erigeretur, statutum, ut Episcopi scholastrias obinentes, & alios, quibus est Lectionis, vel doctrina munus annexum ad dendum, in ipsius scholis docere per se ipsos, si idonei fuerint, aliqui per idoneos substitutos ab inslem Scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbando, etiam per subrationem fructuum cogere & compellant. Circa cujus decreti observantiam sciendum est, sub eo non comprehendunt scholastrias existentes in loco, in quo non est erectum Seminarium, vel ubi in eius instruione alii Preceptores sunt designati: ex Garcia de benef. 7. p. c. 7. n. 35. in addit. Et ita pluribus citatis tener Solotz, de Ind. hore tom. 2. lib. 2. c. 14. n. 18. Barb. in Pastor. alleg. 60. n. 62. & in Collect. ad nostrum tex. n. 5. & 54. Cafr. Palao in opera moral. trai. 3. disp. 14. puncto 6. n. 14. Cujus decreti ratio ex natura scholastiarum deducit. Frances de Eccles. Cathedr.

Die N. Mensis N. Anni N. Episcopali Palatio N. in Camera Reverendissimi Episcopi congregatis in unum simili cum praefato Episcopo N. N. N. N. Profectoribus deputatis in Synodo Diocesana iuxta decreum S. C. T. ad regimen Seminariorum Clericorum dicta Civitatis sub clausura redacti, pro necessitatibus ejusdem subvenientiis, pricipiū pro congre vītu & sustentatione Clericorum ibidem existentium, & pro vītu & mercede Magistrorum Grammatica & Cantus, aliorumque inservientium, & pro illius conservatione præter Taxam jam fixatam, eidemque Seminario applicatam ex integris frumentis mensa Episcopalis, Capitularis, & aliarum Ecclesiasticarum, & beneficiorum dicta Civitatis & Diocesis: adhibito consilio prefectorum Protectorum, ut suprā; praefatus D. Episcopus auctoritate ordinaria, ac omni alio meliori modo &c. exequendo decretum S. C. T. sfs. 23. cap. 18. de reform. perpetuo applicavit, univit, & incorporavit, eidem Seminario Clericorum quocundamque vacaverint, ex nunc prout ex tunc, beneficia nondum vacantia, omnibus eis forsitan annexis, & juribus & actionibus universis, videlicet beneficium sub titulo sancti N. quod polideretur ad praesens per N. & Beneficium sub titulo sancti N. sine tamen divini cultus detrimenito, ita ut quocundamque vacaverint, ut supra, ipsum Seminarium, sive eius legitimus Recrutor, illico & inmediatè corporalem, realem, & actualē possefessionem corundem, hujusmodi unionis applicationis & incorporationis decreti vigore accipere, & in ea se immiti, ipsorumque fructus, redditus, & proventos in proprios ipsius Seminariorum usus, beneficium & utilitatem convertere liberè & licite positi & valeat; literisque unionis, & incorporationis predicta expedientes in forma decretivit, concessit, & relaxavit, isto, & omni alio meliori modo &c.

⁶¹⁴ Normam verò , sive formulam duos de Capitulo , *Abbat. tom. 1. post tractatum , formula 146.* que talis duos verò de Clero eligendi , refert Tambur. de lice est .

Sancta Tridentina Synodus cupiens Juventutem, vel teneris annis ad pietatem & Religionem formari, sanctissima sanctione decrevit in singulis Cathedralibus, & iis majoribus Ecclesiis, Seminarii Collegia institui, pro quorum recta administratione & regimine illud etiam prescriptum, ut Episcopus Canonicos duos eligat, prout Spiritus Sanctus suggerescit, quorum consilio in iis utatur, quae ad puerorum institutionem, & disciplinam, moresque attinent & alios duos de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur, duos item de Clero civitatis, quorum alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertinet; quos in confilium adhuc beatitudinis administrationis temporalium ipsius Seminarii. Nos itaque hujusmodi decretum exequi volentes, eligimus N. & N. quoad institutionem, & disciplinam ipsorum puerorum. Quo vero ad temporalium administrationem Collegii hujusmodi, mandamus, ut juxta decretum Trident. unum omnino eligatis, & ad nos deferatis, quo in Seminarii Congregationibus obeundis illis convocare possimus &c.

*ad constituant formant ipsius Collegii; qua non data, utique
ne in articulo formulariis possessori retinendi possint eius
partes sustineri in personam eius, qui possessionem capisset no-
mine ipsius Seminarii, et non praesidente, &c.*

Unde totum Seminariorum rationem & institutum , Barbofa descriptum in Bracharen, in *Pastor. d.allig.77. n. fin* per ha verba, tanquam totius in situ comprehensionis hinc apponere libuit. In Bracharen civitate, una de antiquioribus Hispania uribus quam a Gallis Celis cognomina. Brachatis fuisse conditam fama est . Anno ante Virginem partum 250. est celebre Adolescentium Seminarium ad normam Sacrae Trinitatis Synodi, sub Principi Apostolorum tutela, & patrocinio, cuius imago ex marmore, inaurata fulget excelso ac sublimi in loco pro foribus eiusdem Collegii adiungi: moles, tum ad speciem pulchra, tum ad disciplinatitudinem parum quam accommodata est, primatialibusq; eadibus vicina. Hic quinquaginta College talari veste coloris carulei induiti, per antra, & copiose sustentantia, sub Rectore, & Vicerelecto, viris doctis, & gravibus, qui in tam animadvertiscent, & incorrigibiles expellunt, Archiepiscopi autoritate, qui reliquos pro uniuscuiusque in literis & virtute progressu premiis afficiunt. Omnes edicunt Aulae, & publica Gymnasia Grammatica, Philosophia, ac Moralis. Speculativa Theologie quotidie gregatum pergit, Vicerelectore comitante: in omnibus mira modestia, mira aomi, forisque disciplina eluet, magna etiam per Ecclesiæ peregerit sapientia & doctrina in eo imbuens.

totam Diocesim fructus exuberat. Si vero plura alia desideres: Consule Paleotum in *Archiepiscopatu Bononiensi*, s. p. cap. de Seminario, pag. 348. Jamque opus est explicare ex quibus dicatur Seminarium plene erectum, que omnia recte digesta. Lotterius de re beneficib. lib. 1. cap. 29. ex n. 51. dicens, *Primum scilicet preparatio domus conductus, vel tempore, & introductio puerorum: Rota in recent. dec. 51. n. 3. cum seq. p. 2. Secundum, electio duorum Canonicorum pro regimine, & gubernio Seminarii. Tertium electio duorum Consulitorum, pro institutis Taxis, & faciendo uniboris, alterius de Capitulo, & alterius de Clero; prater totidem alias per Capitulum scilicet unum, & per Clerum alterum: hoc omnia enim videntur exigendi.*
Francis de Eccles. Cathedr.

556 docet, oce tenus sufficere praecedere mandatum: vide eundem in *Pastor. alleg. 12. n.11. & ad d. cap. 6. Concilii. num. 3.1.*
 557 quo casu servitium debere esse continuum, vel frequens: non vero semel, vel bis praefatum fuisse tantum, notaruntur prater DD. citatos plures apud Barb. in *Collect. ad d. cap. 6. Concilii n.40.* ubi plures citati.

558 Quinto, ex eodem principio dimanat, cogi posse dominum ad vendendum domum pro redificatione Seminarii necessariam, vel utilem: de quo late Riccius *refol. 41.4.* in quo immotato nos opus non est, cum hanc questionem latissimam pertracta verius *spr. c. 10. de variis dubiis, que in erectione novarum Cathedralium offerri possunt:* & ita ad ea quia ibi notata reliquias, nos referimus. Unum tantum monenum prudentes Judges, & Episcopos, ut quando casus evenerit, necessitatem à simplici utilitate separant, & dannum quod venditori contingere poterat consequentem cum utilitate Seminarii: ut optimè consideravit Riccius *num. 18.*

Hoc autem procedit etiam si Seminarium non fuerit erectum, sed tantum pro erigendo ematur domus: juxta latè notata à nobis in *d. que. & in terminis Riccius d. refol. 41.4. n.15.* cum enim in hac parte ratio non vigeat carentia subjecti, sicut in unione futuro Seminario factenda, rectè potest emi: si tamen postea apparet collusio, vel adiunctione cesibat, vel rei vindicatione dominum uti posse credidit.

560 Sexto, Restitutio integrum competens Ecclesiæ, vel Minoris, adversus tres sententias conformes, eodem modo competit Seminario: & statim quod fuerit petita, impedit executionem non ceptam, dummodo malitiosa & per calumniam non petatur: ut post innumerous resolvit Mastrillus *decis. 30.* quem sequitur Riccius *refol. 41.6.* per rotam.

Et licet aliqui apud eundem *num. 5.* contrarium tenuerint; tamen eorum dicta fas explicantur ex his quæ abunde docet Gutierrez *Canon. quæst. lib. 1. cap. 35. per totum, præcipue numer. 2.3.* ubi distinguunt & querunt quando locis dicuntur p̄tis: resolvitque dici, quando bona expenduntur in Hospitali ad opera p̄tis: etiam si in ejus fundatione non accelerit Episcopi consensus: unde male confunditur circa hoc Hospitalis erectione cum Seminario, quod semper auctoritate Episcopi deberet erigi omniaque factenda in eo opera, sunt pia: & ita in specie distinguunt *numer. 29.* circa restitutionem in integrum, & circa alia privilegia pia Causæ.

565 Septimum, ab intestato decedentibus Seminariis, Seminarium succedit: eo modo quo Scholaris moriens in studio sine herede, succedit Universitas Scholarium, non vero Fiscus: ut teneat plures quos sequitur Fiscus. *de Vis. lib. 2. c. 19. n.17.* quod idem procedere in aliis Collegiis probatur Guillermo Bened. in *c. Raynatus, verbo uxorem nomine Adelasiam, dec. 5. num. 2.35.* Fiscus ubi proxime. Hoc ramen intelligit Bald. apud Bened. in *l. 2. §. fin. C. de consti. pecun. in bonis suis in illo loco, sed non in aliis: pertex. in l. div. ff. de ure fisci.*

567 Octavo, privilegio lucrandi distributiones gaudent absentes a suis Ecclesiæ, pro Seminarii servino, id est quatuor illi Deputati, duo de Capitulo, & duo de Clero: quia communem utilitatem suarum Ecclesiarum agunt: de quibus in specie Monet. de *distribut. par. 2. q. 8. num. 16. C. 17.*

568 Non, Administratores, & alii Ministeri idem privilegium crediderim habere, & idem quod habent Magistri Seminariorum, ut suorum beneficiorum & præbendarum fructus in absentia percipiunt: ex *cap. fin. de Magist. ubi Barb. n.4. & Pastor. p.3. alleg. 56. n.18. & seq. Trid. sess. 5. de reform. c. 1.* Monet. de *distrib. lib. 2. q. 10. per totam.* qui licet loquantur in studiis Generalibus, ex dispositione rex. in *c. tua fraternitas, de Cleric. non refid. cap. 2. de privil. in 6. & utroque DD. in quibus diversa subest ratio, ac in particularibus: tamen cum hac à S. Concilio in favorem & utilitatem Ecclesie Cathedralis, & Diocesis fuerint instituta, omnia lucrari debent: ex *c. unico, de Cleric. non residen. in 6.* & licet plures existimant distributiones docentes in*

scholis non lucrari, ex *i. licet, de prebend.* ubi DD. nisi omnes fructus in eis constant; quod verius videtur ex abundance adiunctis à Monet. *d. 10. n.17. & 18. & DD. citatis à Cenedo d. q. 1. num. 30. & 31.* hic tamen contra procedit, cum milititer ratio communis utilitatis, quæ justissima est: ex *d. unico, ubi DD.* Cetera vide apud Monet. *d. 10. n.13. & seq.* præcipue cum sufficiat quod fructus, non requiri Universitatem cum Rectore, sed ubi studentes liberè ad ediscendum accedere valent, etiam si omnes facultates ibi non doceantur: ex Monet. *d. 11. n.17.*

Nec obstat communem hanc rationem non sufficiere, ad hoc ut docentes in Universitate illas percipiant, Cenedo *d. q. 1. num. 66. vers. unde ego considero:* Ex ea ratione Scholaribus studentibus in Ecclesiæ Cathedralibus, qui non gaudent privilegiis istis, quibus fruuntur studentes in scholis publicis, vel Academis, quos non percipiunt distributiones ex Garcia & Armendar. doct. Barb. in *Collect. Bullarii, verbo Scholaris.* Etenim ibi ratio universalis utilitatis communis; hic vero ratio particularis Ecclesiæ Cathedralis, & omnium Diocesis, in specie consideratur à Concilio, in erigendo Seminario, quod expressè est requisitum ad lucrandum Distributiones, ut traducere communiter DD. in *d. c. unico,* neque aliquem Doctorem hoc negasse dicit Monet. *d. 2. q. 11. n. 25. & seq. late Cenedo Canon. q. 1. num. 23. vers. alter etiam: nihil mirum igitur quod eas ibi non lucentur, hic vero est contra: ubi *n.33. ex 573 plicat* quid debet repatriari ad lucrandas distributiones pro evidenti utilitate.*

Vetus supra dicta resolutio duas habet limitationes. Prima est, ut tantum lucentur eas distributiones, quas lucrari solitus erat residendo. Secunda, quod non percipiat mercedeum & congruum salarium: juxta latè in materia adducta à DD. & Monet. *d. 11. ex n.34. & seqq. & 44.* nisi in partem salarium computetur: ex eodem Monet. *dicto num. 44.*

Nec obstat Monet. *d. q. 11. num. 58. & 59.* dum hoc quod ad fructus, non quod Distributiones intelligitur: ex ratione videlicet, quod Canonici, vel alii servientes, rem utilem Ecclesiæ sua civitatis facere videntur, non vero specialem Cathedralis; quod requiratur ad percipiendas distributiones: Nam salva pace docti Viri, fallitur in hoc: etenim Seminarii istius institutio, non tam res ipsi Ecclesiæ universalis utilitatem, quam Cathedralis in specie, cui ex præcepto Concilio inservire tenentur; ergo illius specifica veritas sufficit.

Deinde, ex idoneis Ministeriis, qui ibi nutruntur, commoditas à S. Synodo cuiuscumque Ecclesiæ particularis rotis DD. requisita veratur & consideratur in Seminariis: ergo sicut illi qui pro negotiis universalibus totius Diocesis accedit, distributiones percipit; ita & isti: non enim ratio universalis utilitas omnium, sed particularis cuiuscumque consideratur.

Hanc tamen credere de *lure vetiori esse opinionem,* nisi quædā hoc, videberit speciale concessum privilegium S. Carolo Borrom. à Sede Apostolica, cuius verba refert Garcia de *benef. 3. par. cap. 2. num. 3.4.* per quod deputati pro Seminario Mediolanensi percipiunt distributiones: nisi dicas privilegium illud concilium sive majores explanationis gratia, sed hoc satisfacere non videtur, cum de hac argumentatione: *Sed Apolitica tale inuiditum concedit, ergo de lure contraria procedit:* in simili de solvenda pensione beneficii à Capitulo quod perceptum fructus five jure accrescendi, five non decrescendi, ex *optima decis. Farinaci 135. omnino videnda.* Sed de hoc factum Congregationis decretum expectare vellim, nisi adebet consuetudo, quæ servati posse crederer, ex Monet. *d. cap. 11. num. 48.* & in simili cum pluribus Cenedo qu. *Canon. q. 1. n.17. & seq.* cum in hac materia consuetudo possit interpretari dubium circa lucrum Distributionum: ut optimè advertit Cenedo *n. 69.*

Dicimus, Bona Seminarii ad novensem prohibentur locari, ex modo quo bona Ecclesia, vel cum alii bonis permittari, aut ferillia & inculta in emphyteusis ultra tertiam generationem concedi, ut refert Barbos ex mente Sacra

Congregationis *dec. Apost. Collect. 6.17. n. 18. & in Collect. Bullarii, verbo Seminarium, in fine,* licet Seminarium non sit membrum Ecclesiæ Cathedralis, ex eo quod Clerici ejus in ipsa officia celebent, ex Barbos. *d. Collect. 6.17. num. 4. & in Collect. ad Bullarium; verbo Seminarium, num. 1.* Sed hoc intelligo studiæ de parte Ecclesiæ continua, veluti de Capitali intra ipsam existentibus, non vero de parte discreta, veluti Comerium quod non est ipsi contiguum: de quo late Marius Itala de *Inman. Eccl. lib. 1. c. 4. §. 7. per toton. & passim DD.*

584 Confonit ergo est supra dictis videre quid faciendum, si de introitu Seminarii deficibus Seminariis: & quidem vel est perpetuus, vel temporalis; si temporalis fuerit, putat pro uno vel duobus annis, in aliud opus pium ab Episcopi, & consilio duorum de Capitulo ab ipso electorum, qui rerum ufu peritos sint, convertere debet; ita tamen ut locus illorum in alium pium ufum qui eorum institutione proximior sit, ac pro loco & tempore converatur, & locus proximior attendatur: juxta dispositionem Trident. *sess. 25. de ref. c. 8. Barbos. de univer. hor. Eccles. lib. 11. c. 1. n. 64.* quoniam semper remanere debet reveratum capite pro Seminario; itamen redditus illius in fabricam vel reparacionem domus confundi possunt, aquius erit: juxta notata à Garcia de *benef. 2. p. 6. c. ex n. 197.*

585 Si vero defecitus perpetuus fuerit, eodem modo perpetuo alteri Operi pio iuxta supra proxime notata ab Episcopo applicabuntur bona: ex eod. *Trid. d. 8.*

586 Tenentur etiam studiis affilere sine interpolatione & divagatione, quia unus aclus scientificus non facit quemlibet studiis, sed continuo, idèque Scholaris debent esse studiosi, non curiosi, ex D. Augustin. *m. lib. quem de util. credent. ad Honorium scriptis, dicente: Curiosus requirit que nihil ad se attinet, sed studiosus quis ad se pertinet.* Unde perniciose curiositatem appellat *tex. in cap. 1. de postul. Prelat. lib. 6.* de quibus vide plura apud Fusc. *de Visit. lib. 2. 603. c. 29. ex n. 11. cum seqq.*

587 Si vero defecitus perpetuus fuerit, eodem modo perpetuo alteri Operi pio iuxta supra proxime notata ab Episcopo applicabuntur bona: ex eod. *Trid. d. 8.*

588 Ex dictis deducitur, uniones factas Seminario perfectæ, cui Scholaris deficiunt, non esse annulandas: ex pluribus DD. adductis à Garcia *d. 12. d. cap. 2. n. 199.* si vero uniores non fuerint perfectæ, quia nondum vacarunt beneficiis, & Scholaris deficiunt, ex parte; qui actus non perfectus nec consummatus vitiatus, si perveniat ad casum à quo non potuit inchoari: *l. Pro parte, de servost. l. Inter stipulantes, §. Sacram. ff. de verbis obligat. & pluribus tenet Garcia de benef. 2. p. 6. c. ex n. 197.*

589 Si vero defecitus perpetuus fuerit, eadem modo perpetuo alteri Operi pio iuxta supra proxime notata ab Episcopo applicabuntur bona: ex eod. *Trid. d. 8.*

590 Tenentur etiam studiis affilere sine interpolatione & divagatione, quia unus aclus scientificus non facit quemlibet studiis, sed continuo, idèque Scholaris debent esse studiosi, non curiosi, ex D. Augustin. *m. lib. quem de util. credent. ad Honorium scriptis, dicente: Curiosus requirit que nihil ad se attinet, sed studiosus quis ad se pertinet.* Unde perniciose curiositatem appellat *tex. in cap. 1. de postul. Prelat. lib. 6.* de quibus vide plura apud Fusc. *de Visit. lib. 2. 603. c. 29. ex n. 11. cum seqq.*

591 Hec autem dicta sunt de Seminariis que specialia omnia entratâ habent, nec quid commune ipsi est cum studiis generalibus, publicis Gymnasii, quorum etiam cursus spectat ad Episcopum, ex optimo text. *in cap. De quinque dñis, 27. dist. 3. c. Relatum, eadem dist. Conc. Trid. sess. 25. de reformatione, & lausimne videns Fusc. de Visit. lib. 2. c. 29. per totum.* Sed eis quod Seminarii studia non sunt generalia, minori cura non sunt prelequenda, cum ex eo detur intelligenti quantitate Christiani Religioni utilitatem aferant, quod in Christiani a Etnicis clini interdicibus. Primum enim probatur Juliani in p̄missimi Imperatoris Apostolæ decet, qui Galileorum filios (quo nomine Christianos vocabat) Poeratrum Philosphorum scripta legere prohibuit, ludoficio literatos illis filios qui deos fallere solent, patre permisit, ex Rufino obserbat Beyer. *in Theatro, verbo. Astutia, verba Julianus Imperator Apostata.* Innotas & formas 601 602 literarum, quas Christianorum Episcopii pauperibus & peregrinis dabant, ipse Julianus imitabatur; persuadens filii his artibus & novo fisco se effecturum, ut fideles ad idolum cultum deduceret: ex Eutrop. *lib. 11. Sozom. lib. 5. c. 16.* obserbat Beyer. *proxime citatus.* Eodem etiam signem Habdialis Satracorum Ambras Christianos sub suo Principatu degentes literas discere prohibuit, teste Paulo Diaconi *lib. 22.* Unde mirum non est quod S. Trid. *Synodus in nofracte.* Episcopi negligenter, vel in hac Seminarii erectione, vel in eis conservazione per contributionem, ab Archiepiscopo suppleri, & acriter, cum corripere, Archiepiscopum vero negligenter incepit Synodus Provincialis, tam circa erectionem, quam ejus conservationem: que omnia, si nulla rationabilis causa sustentationem: ex Garcia de *benef. 2. p. 2. cap. 5. n. 104. & pluribus tenet Barbos. Apostol. decis. Collect. 5.17. num. 5.* quos etiam regulerat in *Collect. Bullarii, verbo Seminarium, n. 1. verbi. ante penultimo.*

592 Supradicta autem intelligenda sunt de introitu perpetuo Seminarii, veluti ratione beneficiorum unitorum, non vero de contributione beneficiorum ab Episcopato taxanda, que certa omnino, ex quo casu contributions celavit: ex *supr. notatis.*

593 An vero exstant in Seminario possita de causa ad sarcos Ordines promoveti? Responde negativè, nisi beneficium in ipso habeat, vel certa quantitas perpetuo in ipso deferventi pro titulo assignetur, donec congruam habeat sustentationem: ex Garcia de *benef. 2. p. 2. cap. 5. n. 104. & pluribus tenet Barbos. Apostol. decis. Collect. 5.17. num. 5.* quos etiam regulerat in *Collect. Bullarii, verbo Seminarium, n. 1. verbi. ante penultimo.*

594 Relata nunc obligationes Seminariorum examinare & quidem aliae sunt respectu Magistrorum, alias respectu Scholarium: de primis facilis est ex dictis resolutionibus, cum ex eorum institutione appetatur, quid debeat legere, quomodo discipulos bonarum Artium doctrina, & virtutibus omniis secundum *spr. notata.* Et vero in *Uraslavensis Schola, in mat-*

citur, que instituta fuerunt in Ecclesiis, ut Clerici inferiores edocerentur ab ipso & Cantum, & Latinum sermonem, & alia requisita; itant legere, scribere, loqui cantare, & generaliter scire possit omnia que ad divinum spectant in tota provincia apud Ecclesiam Metropolitanam, vel in alia commodiore, unum vel plura erigi possint, ex Trident. decreto: ubi notandum est pauperatem hoc casu considerari, vel ex redditu tenui provisione, vel ex incertitudine eorum, ut in partibus Italie accidere testatur Fusc. de Visit. lib. 1. c. 6. n. 12.

Jam denique S. Synodus si in erectione aliquod jurgium, vel difficultatem oriri contingat, tam pro unione, vel portionum taxatione, vel assignatione pro incorporatione, aut alia qualiter ratione, ob quam Seminarii institutio, aut conservatio impediretur, aut perturbarebatur; Episcopus cum quatuor Deputatis, vel Synodus Provincialis, moderari vel augere omnia & singula, quae ad felicem hujus institutionis exequam; id est ad alium Traictatum de hac Dignitate per nos faciendum, sicut & de ceteris, Deo dante, remittimus.

Laborante præterea tanta pauperitate Ecclesia Cathedralis, ut in ea Seminarium erigere non posset, Synodus Provincialis vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Metropolitanis, vel aliorum commodiore Ecclesia, unum, vel plura Collegia, prout opportunum judicabitur, ex duabus vel pluribus Ecclesiis in quibus commode instituti non potest, erigendum curabit, ut pueri illarum Ecclesiastiarum educentur: que omnia satis indicant hujus præcepti utilitatem. In quo, ea omnia que in erectione Seminarii cūfūcumque Diœcesis requiri diximus, sive obseruare oportet, nec aliquid addere opus est.

Stante vero amplitudine Diœcesis, unum, vel plura Seminaria erigere potest Episcopus, que ab illo uno, quod in Civitate reuelum & constitutum fuit, in omnibus dependent; cuius decreti dispositio ad duas principaliter respicit: Primum, ad educationem universalem puerorum: Secundum, ad reverentiam Cathedrali debitam. Quoad primum, nihil est quod immotetur. Quid secundum verò, circa modum creationis, crediderim eadem norma erigendum esse; cum ex eodem præcepto Concilii facultas Episcopo attributa fuerit, itaut omnia in superiori Seminario descripta & disposita hic applicentur; ita tamen ut bona huic Seminario applicata, in principali expendi non possint, & omnia sicut dependenter possint.

Et quid antiqua est hac cura, quandoquidem ex Sacra Scriptura constat de Rege Babyloniorum apud Daniellem, quod pueri nobiles qui in bello Judaco cespererunt, in litteris Chaldeorum inflitti curaverunt, quos exactor triennio ad alia Palati officia transfererent. Et eo modo apud antiques Patres plures fuisse sanctos Episcopos, qui in Palatis suis pueros educabant, & litteris ac virtutibus imbutabant; ut tradidit Molanus lib. 2. de Canon. c. 42. è quorum numero plures postea in Episcopato successisse commemorant: inter quos in nostra Hispania S. Isidorum ad normanum prophetam Concilii Tridentini Hispani Collegium, sive Seminarium exirebunt, ubi S. Ildephonsum Tolestanum Antistes, & S. Brailus nostris Cesatagulfana Ecclesia creatus Pontifex, mirabiliter sunt erudit: de quibus plura Beyerinlich in Theatro vite humanae, tom. 7. verbo Schola: licet Amaya inl. Ex omnibus 31. n. 3. Cod. de Decr. lib. 10. Valentius Imperatoris tempore, solos Monachos studia habuisse litterarum, ex Luitprando lib. 5. Hb. cap. 9. referat: qui locus probat apud Cenobitis studia fuisse litterarum, sed non solos ex tempore docuisse.

Secundum verò istud, vel tertium Seminarium in Diccesi ampla erectum, vel Ecclesia filialis judicabitur: & eo modo quo Episcopus Ecclesiis inferiores gubernat, ipsa quoque Seminaria gubernabit; itaut de consilio quatuor Deputatorum omnia faciat, quae in Seminario Civitatis facere potest. Eo item modo quo Ecclesiis inferiores à Cathedratis leges accipiunt, c. de his, 12. diff. Ita haec Seminaria, inferiora à Superiori. Illud tamen notandum omnino est, quod secundum Seminarium, non dependens à Seminario Ecclesiæ Cathedralis, non gaudet privilegiis à Concilio Seminariorum concessis; ut facia declaravit Congregatio in una Burgensis, teste Bellarm. in Declarat. ad nostrum tex. in ob-

ser. Doctrina, ver. fin. Sed si Ecclesiæ Cathedrales propter pauperatem unum Seminarium erigere & manutener, non possint, in Synodo Provinciali tractandum eit utrum in tota provincia apud Ecclesiam Metropolitanam, vel in alia commodiore, unum vel plura erigi possint, ex Trident. decreto: ubi notandum est pauperatem hoc casu considerari, vel ex redditu tenui provisione, vel ex incertitudine eorum, ut in partibus Italie accidere testatur Fusc. de Visit. lib. 1. c. 6. n. 12.

estendit in rebus ad Christianam Religionem pertinentibus, quale est Seminarium.

Tamen iusta præexistente causa, reprehendi non potest, qui exigente temporum rerumque ratione, vel evidenter utilitas consideratione, aliud ex Majorum legibus vel moribus innovat: ex Innocen. III. decisione in dict. c. Non debet, c. de conf. & affin. & in præm. Clem. vers. vox aliquid: de quo est optimus tex. in l. penult. ff. de const. Præcip. ibi: In rebus novis constituendis, evidens esse utilitas debet, ut recedatur ab eo tunc quod dicitur, ex eum vixim est. Qua ratio approbata reperitur ad Christo Domino, qui ex his, quae in veteri Testamento statuerat, nonnulla in Novo mutavit. Unde Innocentius III. in dcap. Non debet, ita statuit. Non debet reprehensibile indicari, si secundum varietatem temporum statua, quandoque varietur humana, presertim cum urgens necessitas, vel evidens utilitas id expedit: Quoniam ipse Deus ex his que in veteri Testamento statuerat, nonnulla mutavit in Novo. Et hoc pacem servire debet Deo ostendit S. Hier. lib. 2. contra foianum, relatus in cap. quis ignorat. 32. q. 4. inquiens: Quis ignorat sub altera dispensatione Dei omnes retro Santos eiusdem fuisse meriti, cuius munus Christiani: quoniam ante Abram placuit in coniugio, sic nunc Virgines placent in perpetua castitate: servavit ille legi, & temporis sua, servamus & nos Euangelio, & temporis nostro, in quo fines facultarum decurrerunt, ita enim lex a S. Idor. lib. 5. Etymol. cap. 1. relato in cap. 2. diff. 4. diffinitur per hec verba: Erit autem lex honesta, iusta, possibilis, sive secundum naturam, secundum patre confutandem, loco tempore convenientem, necessaria, utilis, manifesta quoque &c. Quod idem & in emendatione & morum correctione, docuit Honorius III. in c. ult. de translat. docens quoniam corrigitur fuit per hec verba: In his vero super quibus has non inventari expressum, procedas equitate seruata, semper in humanorum partem declinando, secundum quod per nos, loca & tempora videris populare: & hoc ratione de facilis non sunt reprehendendi Episcopi, nec eorum mutationes carpendi, antequam causa mutationis, medullitus cognoscatur: exemplo tradito a S. Idor. in cap. 1. c. 29. diffit. per hec verba; Scindamus est quod pleraque capitula ex causa, ex persona, ex loco, ex tempore confonderanda sunt; quoniam modi, quia medullitus non indigantur, in erroris labyrinthum nonnulli intricando impinguntur: cum ante indicant, quam intelligent, ante incipiant, quam iterando lecto perquirant: omnia enim suis temporibus agenda est in legum observantia & decreto, dicit Bonifacius Papa Epif. 50. reg. illustrata in c. 5. Et Ecclesia 42. in ordine, 24. queff. 4. de quo est optimus etiam tex. in cap. Super eo, 41. de sentent. excomm. ac idem cum de correctione vitiorum facienda tractat S. August. serm. 16. de verbis Domini: relatus in cap. Si peccaverit, 20. in ordine, 2. queff. 1. ita admonet: Ergo ipsa corripienda sunt coram omnibus, que peccantur coram omnibus; ipsa vero corripienda sunt secretus, que peccantur secretus: distribue ratio & concorde Scripturas. Quato quo unum tempore virtus erat, aliis temporibus in virtutis transit. Quod omnino eradicandum esse probat S. Joan. Chrysost. Super Matth. hom. 17. ad cap. 5. relatus in cap. occidit, 23. queff. 4. per hæc eleganter verba: Occidit Phineus hominem, & reputatum est illi ad Iustitiam. Abraham vero non solum homicida, sed etiam Paricida (quod certè gravius est) effectus, magis Deo, magisque complacuit. Petrus geminus fecit homicidium, fuit tamen opus spiritaliter quod factum est: non solum igitur resipiciamus opera, sed tempus, causam, & voluntatem, & personam differentiam, & quantacunque alia ipsi operibus acciderint diligenter & inquiramus: non enim possumus ad veritatem alter pervenire. Quibus adde que cumulant pater Doctores citatos, plures quoq; referunt Barb. in Collect. ad tex. in d.c. non debet, nu. 2.

Juilius enim ad quacumque mutationem ab Episcopo faciendam, consilium quatuor Deputatorum requirit Tridentina Synodus, ne alias Episcopos, cuius totum est iudicium, homo levis, præcepit, & novitatum amator judecit: ut optimè obseruat Bobad. in Polt. d. lib. 1. cap. 5. numer. 9. & 10. & laudes de hac materia lib. 3. cap. 7. numer. 24. cap. 8. numer. 154. & seq. qui d. num. 10. etiam in Principi Frances de Ecclesiæ, Cathedr.

pe supremo observandum esse decernit.

Refat præterea videre privilegia Seminariorum, quibus justissime à Iure sunt insignita; cum Principes Jure naturali adstringantur ad remunerandum Viros literatos, quia dum ipsi sua doctrina aliis benefaciunt, benefaciunt benefacere de jure nature quicunque tenerunt: 1. Sed est lege, §. Confusat sive petit hered. I. Si non fortun. §. Liberatus, ff. de condit. indeb. & per hoc motu obtinuisse in facti contingenti a sancta memoria Clemente VIII. refert, pluribus adductis, Gonzal ad Regul. 8. Cancell. gloss. 4n. 30. & seq. Et in primis, Loca pia dicuntur, l. Illud, ubi DD. Cod. de sacrof. Cleric. p. 1. tit. de favor. Cleric. reali, §. 4. n. 37. Quod procedit etiam in nulla privilegia habeant, ex pluribus quis sequuntur Novar. nn. 4. Riccius n. fin. quid quoniam contrarium censuerunt plures apud eundem Riccius refol. 4. 14. n. 6. quibus ipse satisfacit, & hac ratione favorabili, ut citato Casate de Graffis & Gonzal. tener Valenzuela d. conf. 22. 40.

Præterea Seminaria gaudent immunitate sicut Ecclesia; ita ut ad ipsa confugientes extrahi non possint: ut in terminis decidit, exemplum adducens, Genuen. in præm. Curia Archic. Neap. cap. 17. numer. 10. Riccius refol. 4. 1. num. 1. & seq.

Sed hic dubitari potest an Seminarium inceptum, cuius fabrica nondum perfecta est, gaudent immunitate: Et dicendum est, quod dummodo sit erectum cum qualitatibus suis, secundum naturam, secundum patre confutandem, loco tempore convenientem, necessaria, utilis, manifesta quoque &c. Quod idem & in emendatione & morum correctione, docuit Honorius III. in c. ult. de translat. docens quoniam corrigitur fuit per hec verba: In his vero super quibus has non inventari expressum, procedas equitate seruata, semper in humanorum partem declinando, secundum quod per nos, loca & tempora videris populare: & hoc ratione de facilis non sunt reprehendendi Episcopi, nec eorum mutationes carpendi, antequam causa mutationis, medullitus cognoscatur: exemplo tradito a S. Idor. in cap. 1. c. 29. diffit. per hec verba; Scindamus est quod pleraque capitula ex causa, ex persona, ex loco, ex tempore confonderanda sunt; quoniam modi, quia medullitus non indigantur, in erroris labyrinthum nonnulli intricando impinguntur: cum ante indicant, quam intelligent, ante incipiant, quam iterando lecto perquirant: omnia enim suis temporibus agenda est in legum observantia & decreto, dicit Bonifacius Papa Epif. 50. reg. illustrata in c. 5. Et Ecclesia 42. in ordine, 24. queff. 4. de quo est optimus etiam tex. in cap. Super eo, 41. de sentent. excomm. ac idem cum de correctione vitiorum facienda tractat S. August. serm. 16. de verbis Domini: relatus in cap. Si peccaverit, 20. in ordine, 2. queff. 1. ita admonet: Ergo ipsa corripienda sunt coram omnibus, que peccantur coram omnibus; ipsa vero corripienda sunt secretus, que peccantur secretus: distribue ratio & concorde Scripturas. Quato quo unum tempore virtus erat, aliis temporibus in virtutis transit. Quod omnino eradicandum esse probat S. Joan. Chrysost. Super Matth. hom. 17. ad cap. 5. relatus in cap. occidit, 23. queff. 4. per hæc eleganter verba: Occidit Phineus hominem, & reputatum est illi ad Iustitiam. Abraham vero non solum homicida, sed etiam Paricida (quod certè gravius est) effectus, magis Deo, magisque complacuit. Petrus geminus fecit homicidium, fuit tamen opus spiritaliter quod factum est: non solum igitur resipiciamus opera, sed tempus, causam, & voluntatem, & personam differentiam, & quantacunque alia ipsi operibus acciderint diligenter & inquiramus: non enim possumus ad veritatem alter pervenire. Quibus adde que cumulant pater Doctores citatos, plures quoq; referunt Barb. in Collect. ad tex. in d.c. non debet, nu. 2.

Secundum dubitari potest, An furnus, seu alia Officina Seminaria gaudent immunitate: Et dicendum est, quod si contigute fuerint Seminaria, gaudent ad eas confugientes, licet portam habeant ad viam publicam, per quam non ingrediantur pueri, dummodo ex parte interiori pateat transitus in specie decimū est cum quadam homicida, Neapolis, de anno 1601. ut videtur est per ea quæ scribunt Genuen. d. 17. num. 10. Riccius d. refol. 4. 12. num. 2. Cuius rei et al ratio, nam Confraternitatis, Oratoria, 550 auia res Monasteriorum vel Ecclesiæ conjuncte gaudent immunitate: ut probat Peregrinus apud Dianam ref. mor. par. 1. tral. 4. refol. 27. & in Compendio, verbo Immunitas, 551 num. 4. eo modo quo dominus Parochorum, Canonicorum, & aliorum Ecclesiasticorum intra ambitum Ecclesie confitentes gaudent: Carthatus deci. Crimin. 4. 6. numer. 20. & Dianam part. 6. tral. 1. refol. 1. & in Compendio, verbo Immunitas, num. 9. & 11. Plura enim in hoc tractati potest, que consolit omittimus, ne ubi tractatum Seminariorum ceperimus, tractatum Immunitatis Ecclesie peragamus.

Tertio, ex dictis etiam sequitur, Seminaria immunita esse à tributorum contributione, & aliis oneribus extraordinariis; ex tex. in leg. omnia, ubi Barb. Cod. de Episcop. & Clericis, & aliis citatis tenent Novar. d. 9. 3. n. 21. Riccius d. refol. 4. 14. n. 5. & idem privilegium Marcius Papani Scholis Saxonum precibus Aluredi Anglorum Regis annuens concessisse teferit Ramulphus lib. 6. 3. in Polychronico, quem sequuntur est Beyerinlich, verbo Libertos, verbo Veigibus tributo.

Quarto, habent fori electionem, ex pluribus adductis à Riccio ref. 4. 13. per totam: ubi n. 6. & 7. optimè notat, quod cum hac privilegia concessa sint locis, nihil intercessit quod servientes five Magistris sint conjugati, cum hoc non tollat privilegium loco concepsum: & quia fori electio non solù spectat ad ipsos, sed etiam ad Clericos, qui de mandato Episcopi in ipsis inferuntur: ex Trid. seff. 2. de reform. c. 6. latè Cenedo Canon. 9. 4. n. 24. qui optime obseruat, servitum Seminariorum vel Ecclesie non sufficeret, nisi mandatum Episcopi accedat; Barb. de univ. Iur. Ecclesiæ lib. 1. c. 39. num. 29. qui

rum tuorum & ego. Idedque Clericos eruditos esse debet, monet Graecus de effectionibus Clericatus, in prefat. num. 63. Sed hac omnia Latino idiomate scribimus, quod tanquam Graecum à pluribus non intelligitur: videant ego Domini Episcopi damna, que Republica Christiana ingerunt, ob ignorantiam Clericorum à se male promotorum ex defectu scientia, tum amicorum importunitate devicti, tum opinionibus probabilibus inherentes, de quibus Dominus in supremo Judicio judicabit: interim vero meum non est de hoc latius agere.

- 622 Quibus Seminariis positis, Episcopus à strictis illis rationibus quas Deo Optimo Maximo reddere tenetur, immunitus erit; si sedula cura & diligent studi in hoc Opus incumbat, ex S. Tridentina dispositione, cuius decreto, sicut & aliorum Canonum Episcopi sunt custodii, 24. q. 3. cap. 3. fin. 5. q. 3. ut latius ponderat Daniel de Nobilibus dict. dis. 38. num. 5. & sequentibus, nam Seminarium engendo toulque virtibus illud conservando, etiam si Seminarium non proficeret, Episcopus ipse culpa expers erit; alia vero non excusat, ipsique Sacerdotum & Ministrorum ignorantia imputabitur: ex sententia D.
- 623 August. in quest. veter. & novi Testam. relata in cap. fin. 37. distinet per hac verba, à Gratian o; qui polliquam non solum in Scientia excita vi Sacerdotes, verum & modum discendi adiecit, quo Episcopis illos erudire tenetur, ita dicit: Non omnis ignorans immunita est à pena; illi enim ignorans potest excusari à pena quia à quo discesserit, non inventus. Itis autem hoc ignotis petiti, qui habentes à quo discesserit, operam non dederunt. Huiusmodi non licet ignorare, accipiant ergo veniam si convertantur.
- 624 Ex dictis, admiratione maxima, inī & deploratione dignum est, cur tam famūm institutum à Tridentino ita strictè precepit, ut utilitatis plenum, tantique vinculis proscriptum, à tam multi & sanctis Praesulibus tam segniter fuerit executioni demandatum, ne dicam totaliter neglegētum & omisimū sit ut etiam in majoribus Ecclesiis & opulentibus Episcopatibus deficiat; cùm Seminaria ista, nihil aliud sit quam principia quædam Ecclesie, & Seminaria Republice Christiana, teste Novat. q. 43. n. 2. à quo summis Ruccis in praxi, verbo Seminarium, resol.
- 625 41. secundum moderniorum impressionem: Ex quibus tantum ex ventu & florido hoito, opum gigantur fructus. Hinc ad Presbyteratus ordinem promoventur digni, hinc ad Parochiales Ecclesie regendas, ceteraque Ecclesiastica officia administranda idonei sumuntur Ministri; hac vita tollirunt illa ordinaria exclusio inertiū dicendum, hominem non habeo, itau neminem prater te ipsos, si non proficerem, accusare debeant: ut post Thesaurum fors Eccles. c. 9. n. 14. vers. certumque locum, advertit Daniel de Nobilibus d. dis. 38. n. 8.
- 626 Si autem sine desiderio ad destrucciónem Seminario, privilegia pereant? Vide Petrum Pechium in cap. decet, num. 2. de re iudic. Gall. lib. 2. obseruat. 61. remissive: Barbus. in Colle. ad tex. in L. omnia privilegia 3. n. fin. C. de Episc. & Cleric. late Maura alleg. 66. n. 2.
- 627 Jam ego ut concludam hunc Capitulum institutum, ad eam quia initio ponderavimus iterum reverti epus est: quandoquidem sollicitus peracta Seminarii institutione, Episcopatus Viris literaturis abundabit, quorum indol & virtute Ecclesia Cathedrals, inī univeris aliad ad sui regimur ut poterit: & eisegere deciditur in cap. ex eo, §. aliquo, de elect. ibi Joan. Monachus invenit contra ignorantes, quem sequitur Felinus in cap. si quando, column. 5. vers. de inferioribus, de re script. quare in concursu duorum virorum, quorum unus nobilitate, aliis verò literatura præcellit; literatum Nobilis præferri debere docuerunt Decius in cap. constitutus, 2. n. 6. de appellat. in 3. notabil. cuius auctoritate mota item declaravit Sacra Rotula in Tolestan Canonizatus, coram Aldobrandino, postea Clemente VIII. teste Mandatio, conf. 5. num. 11. ubi ad eam præbendam præstulit D. Barnum Lupum, quem excellensissimum Doctorem & Sacrae Theologie Lectorem appellat, D. Gabrieли de Cardenes licet eo nobilitori.
- 628 In causis contingentiis iudicium in ferme de palatio edificando, 45. Civitatum, in qua noxius erigitur Episcopatus, teneri fabricare palatium, privilegium est Episcopatus, 46. Concesso Magistratu, ea omnia concessa censemur, sine quibus aliud expleri non possum, 47.

C A P U T XXIX.

De Domibus seu Palatiis Episcorum.

S V M M A R I V M.

Palatium Episcopale diversa nomina, 1.

Episcopum, ibid.

Pratorum quid sit, 2.

Palatium, pro pratorio usurpat, 3.

Palatium Episcopi ubi collocandum, 4.

Opere etiam Cathedralem debet habitare Episcopus, ibid. & 5. 8.

Episcopus die Dominica in Ecclesia Cathedrals affibere debet, 6.

Episcopus in Cathedrali residere tenetur, 7.

Episcopus cogit potest proprie Cathedralem habite, 8.

Hoc decretum hodiernis temporibus non observatur, 9. 17.

Palatia Episcopalis prope Cathedralem fundata, 10. 12. 29.

Quare Palatia pars Ecclesiam Cathedralem adificanda, 11. 13.

Apololi Euangelium predicare inebantur ex testo adiun.

ibid.

Negotia in Palatio Principis expediebantur in Lege veteri, 12.

Palatium Salomonis iunctum Regio folio erat, 13.

Palatium Episcopi pro tota domo sumitur, 14.

Palatii Episcopalis praecipua pars est ubi Ius dicitur, 15.

Pratorum pars Palatii, 16.

Palatii Episcopi prope Ecclesiam fundata quo tempore furent, 17.

Principes sibi adificabant palatia in civitatibus, 18. 23.

Palatium habere est de Regalii præcipe in Civitatibus, 19.

Symmachus Papa fecit Palatium S. Petri Rome, 20.

Palatium Lateranense qui ampliarunt, 21.

Palatium Aventinense a quo confributum, 22.

Palatium unde dicatur, 23.

Imperatores, Reges, & Principes in maioribus Urbibus degredebant, 24.

Palatiorum nomine, Episcoporum palatia comprehenduntur, 25.

Palatia an appellentur habitaciones principum, 26.

Constantinus Palatium Imperatorum Romano donavit Pontifici, 27.

Sacerdotes Gentilitatis quam habitationem habebant, 28.

P. queuo doravit hec habitatio, ibid.

Ecclesia iuxta forum edificanda, cui etiam contigua Magistratum, Iudiciumque palatia confribuntur, & quare, 29.

Palatium Episcopi cuius expensis adificandum, 30. & seqq. usque ad 47.

Cathedralis cuius expensis adificanda, 31.

Fruitus Episcopatus pro congrua, qui superunt pro pauperibus assignantur, 32.

Episcopatus in Civitate Cathedrals Ecclesie communiter habere debet, 33.

Populus tenet necessaria ministrare Episcopo, sicut parochia-

ni parochio, 34.

Parochia in domo parochiali residere tenetur siibi commode

habitare potest, 35.

Episcopi & parochia residentia equiparantur, 36.

De edificatione & reparacione idem faciendum iudicium, 37.

Populus quo cau tenetare reparare domum parochi, 38.

De constructione vel reparacione palatii idem iudicium facien-

dum ac de domo parochi, 39.

Cathedralis ex quibus bonis confribenda vel reparanda, 40.

Ecclesia inferior indiget Sacerdotem, superior Episcopum, 41.

Obligatus ad edificationem Ecclesie obligatur ad palatium Epi-

scopi, 42.

Episcopus quo causa obligatur ad constructionem, nec ad repara-

tionem palatii, 43.

Qui D.D. de edificatione palatii videndi, 44. 47.

In causis contingentiis iudicium in ferme de palatio edificando, 45.

Civitatum, in qua noxius erigitur Episcopatus, teneri fabri-

car palatium, privilegium est Episcopatus, 46.

Concesso Magistratu, ea omnia concessa censemur, sine qui-

bus aliud expleri non possum, 47.

P. 4

Caput Vigesimumnonum.

329

- Palatium Episcopi cuius expensis adificandum, 48.
- Mortuus Episcopo ad Cameram spectat Palatum, & habita-
tio 49.
- Cura Palatii ad Indices & Presides spectat, 50.
- Cæreres & Tribulatrices Palatii mortuus Episcopo ad Capitulum
Sede vacante spectant, 51.
- Palatum Episcopi immunitate gaudet, 52.
- Quaratione concessa est hec immunitas, 53.
- Familia Episcopi, etiam laica, gaudet immunitate, 54.
- Palatum Episcopi immunitate gaudet ubique adificatum,
55. & seqq. vide num. 59.
- Ecclesia in qua Eucaristia sacra non est reservata, immuni-
tate gaudet, 56. 67.
- Gambacorta non faciet immunitati Ecclesiarum, 57.
- Conservando damno a Ecclesia vel immunitati ipsius, non atten-
dat, 58. & seqq.
- Omne adificium intra 40. passus Cathedrals adificatum, gau-
det immunitate, 60. At si servanda ista conjectudo, 62.
78. & seqq. utque ad 86.
- Imunitas Ecclesiarum Cathedrals per 40. passus: infes-
torum per 30. non est moribus introducta, 61. 63. 78.
- Differencia quare conficiatur inter Palatum Episcopi, & do-
mos aliorum Clericorum, 63.
- Palatio Episcopi de per se gaudet immunitate, 64. &
seqq.
- Aria, & cetera Ecclesie partes gaudent immunitate, 66.
- Ecclesia in qua non est reservata Eucaristia gaudet immuni-
tate, 67. 56.
- Palatum Episcopis gaudet immunitate etiam si non habet Ora-
torium, 68.
- Oratorium est accidens quod nihil ponit circa privilegia,
69.
- Ecclesia gaudet immunitate, etiam divina non celebren-
tur, 70.
- Oratorium privatum immunitate non gaudet, 71.
- Privilegia concedantur Palatio Episcopi, nullo habito respectu
ad habitatione Episcopi, 72. 140.
- Absente Episcopo Palatum gaudet immunitate, 78. &
seqq.
- Ecclesia polluta, gaudet immunitate, 74.
- Ecclesia interdicta, gaudet immunitate, 75.
- Clericos superius gaudet privilegio fori, & Canonis,
ibid.
- Imunitas concessa est loco, vel persone, 76.
- Sarps reprobat afferens Palatum Episcopi extra 40. pas-
sus ab Ecclesia adificatum non gaudere immunitate, 77.
- Episcops potest habere distantia à Cathedrals, 78. &
seqq.
- Ceremoniale Romanum est liber Authenticus, 80.
- Differencia inter residentiam Episcopi & Parochi circa habi-
tationem, 81.
- Parochia quare intra parochiam residere tenetur, Episcopus
vero non intra limites Cathedrals, 82.
- Episcops intra Civitatem in quacunque loco potest habita-
re, 83.
- Parochia ex indulgentia Episcopi potest extra parochiam vi-
vere, 84.
- Episcops potest absente per trimestre, 85.
- Curatus per bimonth, ibid.
- Imunitas non tollitur ex eo quod contra Ius procedatur,
86.
- Mortuus Episcopo, vel alio divertente, Palatum eius gaudet
immunitate, 87. & seqq.
- Palatum locorum gaudet immunitate, 88. & seqq.
- Palatum locatum remaneat in dominio Ecclesie, 89. & seqq.
- Domini utili in Ecclesia remaneat, si directum sit penes la-
cum, an immunitate immunitas, 90.
- Ratione connexatis bona gaudet immunitate, 91.
- Domus Ecclesie concessa in afflito, an gaudeat immuni-
tate, 92.
- Absurda que sequentur si locata domus Ecclesie gaudent
immunitate, 93.
- Palatum locatum propter sanum remaneat, 94.
- Palatum proprium Episcopi laici habitantibus locatum, an
gaudent immunitate, 95.
- Palatum Episcopi, sicut ceterae partes Ecclesie, gaudet im-
munitate, 96. 118.
- Domus appellatione quid veniat, 97.
- Omne quod continetur appellatione domus gaudet immunitate,
98.
- Prohibitus capi in domo, an prohibeatur capi in aposte-
la, 99.
- Palatia darum Cathedrals unitarum, utraque gaudent im-
munitate, 100.
- Itala reprobatur, ibid.
- Palatum Episcopi Titularis an gaudeat immunitate, 101.
& seqq.
- Palatum Episcopi qua ratione gaudet immunitate, 102.
- Palatum Episcopi pars necessaria Cathedrals, 103.
- Atris Ecclesie & Palati Episcopalis differentia circa immu-
nitatem, 104.
- Domus sponsi, id est Palatum gaudet immunitate, sicut do-
mus sponsa, id est Ecclesia, 105.
- Domus Episcopi extra Diocesum gaudet immunitate, 106.
- Cardinales reficiuntur habent facultatem ad titulos suos in
urbis Roma, 107.
- Palatia Cardinalium ubique existentia gaudent immunitate,
108.
- Cardinalium, & Episcoporum differentia circa Palatia,
109.
- Oratorum Cardinales portabile habent, 110.
- Episcopi an habent Altare portabile, ibid.
- Indicentia, que veretur in extrahendo delinquentem intra
vel extra Diocesum, 111.
- Caria est, ibi adsp. Papa, 112.
- Totus mundus est parochia Papa, 113.
- Episcopi in quacunque parte Diocesis potest erigere Tribu-
nal, 118.
- Palatum Cardinalis quare gaudet immunitate ubique terra-
rum, 115. & seqq.
- Quare ista Palatia gaudent immunitate ubique terrarum,
ibid.
- Palatia Cardinalium non gaudere immunitate in urbe Roma,
plures Pontifices declarant, 117.
- Monasteria, sicut Porticus, Atria, & ceterae partes Ecclesie,
immunitate gaudent, 118.
- Verba quoniam fons sunt in materia immunitatis, 119.
- Domus Episcopi in sumi posuit pro quacunque habitatione ip-
sus, an solum pro Palatio, 120.
- Habitorum Episcopi, prout est persona sacra, est causa immu-
nitatis Palati, 121.
- Habitator Episcopi in hispicio non facit Palatum, 122.
- Hospita que non veniant nomine Monasterii, 123.
- Hospita Religiosorum, absque licentia Episcopi fundata non
gaudere immunitate, 124. 127. 139.
- Alius est locus Regularis, alius locus Regularium, & quid sub
urvo comprehendatur, 125.
- Grancia Regularium non habent privilegia Monasteriorum,
126.
- Diversares, diversa habent nomina, 127.
- Domus Episcopi quibus modis sumuntur, 128.
- Domus Episcopi secundum subiectam materiam intelligenda,
129.
- Hospita non comprehenduntur in prohibitione fundandi Mo-
nasteria, 130.
- Verba legi in proprio significatu accipienda, 131. 142.
- Domus est propriæ habitatio permanent; non que accidentalis
ter habitatio, 132.
- Domus quid sit proprie, 133.
- Si Domus Episcopi ubique habentis gaudet immunita-
te, quare non Palatia Cardinalium in urbe Roma, 134.
- Statuum punient offendentem in domo, non comprehendit of-
fendentem in Hispicio, 135.
- In statuo punient offendentem in domo, quando comprehe-
ndatur statio fex tabernac offendit, 136.
- Episcopi extra residentiam non potest habere per modum
permanentis, 137.
- Habitatoris & Hispiti differentia, 138.
- Homo mortuus non est homo, neque ille, qui est in utero,
141.
- Irreverentia, que consideratur in Palatio Episcopi ibi existen-
tis, vel alibi habitantibus, 142.
- Familia Episcopi Titularis gaudet immunitate, 143.
- Familia & Palati Episcopalis differentia quoad immunita-
tem, 144.
- Palata Episcoporum in urbe Roma non gaudent immunitate,
sicut Cardinalium, 145.
- Exceptione firmat Regulam in contrarium, 146.
- Privilegium Episcopi trahitur ad eius membra iest familial.
- 147.

Pri-